

เรียนรู้ธรรม ของ พระพุทธเจ้า

ฉบับครุฑอมตีกาชา

สำนักเรียน
วัฒนธรรมศาสนา
กรุงเทพมหานคร

ชั้นตรี

เพิ่มภูมิปัญญาและสร้าง
คุณธรรม 仁德 ให้กับเด็กๆ

ทบทวนความรู้ธรรมดีกาชา
กับตัวอย่างเชิงสอน
พร้อมเฉลย

เรียนรู้ธรรมของพระพุทธเจ้า ฉบับธรรมศึกษา

ชั้นตรี

สำนักเรียนวัดประยุรวงศาวาส

กรุงเทพมหานคร

เรียนรู้ธรรมของพระพุทธเจ้า

ฉบับธรรมศึกษาเชื่ันตรี

สำนักเรียนวัดประยุรวงศาวาส

ISBN : 978-616-527-409-8

ราคา 99 บาท

บรรณาธิการ : พระครูสิกลาภิญญาณูกิจ (อาทิตย์ ชองดี)

กองบรรณาธิการ : ๑. พระครูปลัดศิลวัฒน์ (สุเชษฐ์)

๒. พระครูปลัดอุดม ศุมงคล

๓. พระมหาสุชาติ ธรรมพโล

๔. พระมหาสมชาย สิทธิเมธี

๕. พระมหาสุทธิพงษ์ สุทธิวิส

๖. พระมหาจารุพงษ์ จารุวิส

๗. พระมหาสมชาย ปกาสโน

๘. นางสาวประคอง ณัดงาน

จัดพิมพ์โดย

: สำนักพิมพ์เอ็มไอเอส

213/3 ซอยพัฒนาการ 1 (สาขุประดิษฐ์ 34 แยก 6)

แขวงบางโพงพาง เขตayanana กรุงเทพฯ 10120

โทรศัพท์ 0-2294-8777 (สายอัตโนมัติ)

โทรสาร 0-2294-8787

www.MISbook.com

จัดจำหน่ายโดย

: บริษัท ซีเอ็ดยูเคشن จำกัด (มหาชน)

1858/87-90 ชั้น 19 อาคารทีซีเออฟ ทาวเวอร์

ถนนบางนา-ตราด แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ

10260

โทรศัพท์ 0-2739-8000

โทรสาร 0-2739-8609

www.se-ed.com

คติธรรม

ประเทศไทยรักษาความเป็นเอการช์ได้จันถึงทุกวันนี้ ด้วยสถาบันหลักสำคัญ ๗ สถาบัน คือ สถาบันชาติ สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งแต่ละสถาบันมี ความโดดเด่นและสำคัญไม่ใช่ไม่หยิ่งไม่ย่อ ยอนกวางกัน มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันไม่สามารถ แยกออกจากกันได้ เพราะแต่ละสถาบันต่างมีผลลัพธ์ในการสร้างแรงบันดาลใจให้คนในชาติ มีความรักชาติรักแผ่นดินถึงกำเนิดของตน

พระพุทธศาสนา เป็นศาสนาที่เข้ามาเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศไทย จนกาล眼前 เป็นส่วนหนึ่งของลัทธไทย ปรากฏให้เห็นถ่ายทอดมาในรูปแบบของเจ้าตีประเพณีวัดมหาธรรม และพิธีกรรมต่างๆ ทั้งยังส่งผลกระทบด้านจิตวิญญาณ ความเชื่อความศรัทธา อันก่อให้เกิด กระแลดีในการสร้างความดี ลดละความชั่วต่างๆ ข้าราชการใช้ให้สะอาดบริสุทธิ์ทุกเวลา รู้จัก วิธีเติมกำไรความสุขให้กับชีวิต ศาสนาพุทธถือเป็นศาสนาแรกที่เข้ามาเปิดหูเปิดตาคนไทย ปลูกค่าน้ำดีให้คน ภาคใต้ไม่รู้จักแยกแยะความชั่วดีเหมือนมีความเข้าใจ หรือคนที่รู้ บ้างแล้ว ให้มีความกระจ้างแจ้งยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุนี้ คณะสงฆ์เห็นความสำคัญในการรักษาพระพุทธศาสนา ยังเป็น คำถึงสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไว้ให้มั่นคง ซึ่งเท่ากับเป็นการรักษาสถาบัน สงฆ์ให้อยู่รอดปฏิสัตตหติไป และยังมีส่วนช่วยในการปกป้องประเทศไทย ศาสน์ กษัตริย์ จึงได้จัดให้มีการเรียนการสอนธรรมศึกษาขึ้นต่อ โภ และเอก โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

๑. บุคคล ได้แก่ ผู้เข้าสอบ ให้มีความรู้ความเข้าใจในพระพุทธศาสนาอย่างขึ้น สามารถนำไปประพฤติปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และปฏิบัติสานักที่ได้ให้แก่เยาวชน ให้มี ความรู้ควบคู่กับธรรม เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศไทย

๒. ศาสนา คือ เพื่อรักษาพระศาสนา ได้แก่ รักษาเนื้อหาสาระหรือแก่นสาร พระศาสนา คือพระพุทธเจนานะไว้ให้สูญหายหรือพิสูจน์ไป ช่วยกันทำหน้าที่รักษาบ้าน เมืองพุทธของเราให้เป็นบ้านพุทธเมืองพุทธต่อไป

๓. สังคม เป็นการช่วยเหลือสังคม คือ ทำให้สังคมมีความน่าอยู่ยิ่งขึ้น เป็นการช่วยรักษาอีกทางหนึ่ง เพราะถ้าสังคมไม่มีคนดีมีศีลธรรมอยู่เป็นจำนวนมาก ความพากผูกในสังคมนั้นก็จะมาก การจัดการเรียนการสอนธรรมาภิบาลศึกษาให้เยาวชน เป็นการดึงเยาวชนเข้าเรียนในวัด มีพระสงฆ์เป็นผู้สอนหรือควบคุมดูแลใกล้ชิด เป็นการสร้างความคุ้นเคยระหว่างเยาวชนกับวัดและพระสงฆ์ เป็นการสร้างศาสนายาทที่ดี มีคุณภาพ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาบุรุษพระพุทธศาสนาให้ตั้งคงอยู่สืบไป

การที่สำนักเรียนวัดประยุรวงศาวาสได้วางแผนงาน เตรียมความพร้อมด้านบุคลากร วิชาการ และผู้เข้าสอบธรรมสถานะหลวงแผนกธรรมศึกษา นับเป็นการสนับสนุนการศึกษาของคณะสงฆ์ให้เป็นไปด้วยดี ขออนุโมทนาและขอให้การพัฒนางานล้วนๆเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ เป็นต้นแบบที่ดีของสำนักเรียนอื่นๆ ในการนำไปประยุกต์ใช้ได้ต่อไป

สำนักเรียนวัดประยุรวงศาวาส

(สมเด็จพระวันรัต)

แมกกองธรรมสถานะหลวง

วัดบวรนิเวศวิหาร

กรุงเทพมหานคร

อนุโมทนา

การที่บุคคลจะมีคุณภาพและคุณธรรม เป็นภาระและหน้าที่เบื้องต้นที่พุทธศาสนา พึงตระหนักรู้ในจิตใจเสมอ การเรียนการสอนหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา จึงจำเป็น ที่พระสงฆ์หรือครูผู้สอนจะต้องมีความพร้อมในการสื่อสารให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจ อย่างถูกต้องถ่องแท้ตามหลักธรรม การเรียนการสอนที่จะมีคุณภาพได้นั้น มีองค์ประกอบใหญ่ๆ ๗ ประการ ดัง

๑. นักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจในวิชาการนั้น
๒. มีหนังสือศึกษาอ่านได้ พร้อมทั้งมีห้องเรียนที่สะอาดและปลอดภัย
๓. ครูผู้สอนสามารถถ่ายทอดวิชาการนั้นได้อย่างดี

การที่ล้านนักเรียนวัดประยุรวงศาสด และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำหนังสือ คู่มือธรรมศึกษาชั้นต่ำๆ เอก ฉบับปรับปรุงตามหลักสูตรของสำนักงานกลางแผนกธรรม เป็นคู่มือ การเรียนการสอนในโรงเรียนและสถาบันอุดมศึกษา เป็นความต้องการแก่การยกย่อง สรงเสริญ เป็นการเผยแพร่หลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา ยังประโคนช์แก่กุลแก่เยาวชน ของชาติ อันจะเป็นบุคคลการที่ดีของประเทศไทยและประเทศชาติสืบไป

ขออนุโมทนาในกุศลธรรมทานของคณะผู้บริหารและศูนย์ในล้านนักเรียน วัดประยุรวงศาสด และทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำครั้งนี้ จึงถึงความเจริญของงาน ให้บุญไปในพระพุทธศาสนา ประสบแต่จตุรพิธพรขั้ยมมงคลตลอดกาลนานเทอญ

*สมเด็จพระวันรัต
กัมพลวงศ์*

(สมเด็จพระวันรัต)

แม่กองธรรมสนามหลวง

คำปาราภ

ขออนุโมทนาแก้สำนักพิมพ์อีม ไอเอส ที่ได้จัดพิมพ์หนังสือคู่มือการเรียนธรรมะ ฉบับธรรมศึกษาชุดนี้เพื่อเหมาะสมแก่ผู้สอนใจที่จะศึกษาหลักคำสั่งสอนอันเป็นหลักธรรมใน การดำเนินชีวิต และผู้สอบธรรมศึกษาอันจะก่อประโยชน์ในความรู้ด้านพระพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก และอนุโมทนาคณาจารย์บวชท่านมหาวิทยาลัย โรงเรียนสถาบันการศึกษาที่มีศูนย์ศึกษาฯ ในบรรดาพระพุทธศาสนา เปิดโอกาสให้คณะครุภัณฑ์เรียนได้เข้าสอบธรรมสถานที่ทางแผนกธรรม ศึกษาในสังกัดสำนักเรียนวัดประยุรวงศาวาส การศึกษาธรรมะเป็นการสืบสานอายุพระพุทธศาสนา เป็นการสร้างศาสนายາกรอย่างแท้จริง เพราะหลักพุทธธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นหลักความจริงของชีวิต เป็นศาสตร์ของพุทธศาสนา ดังพุทธอพจน์ ที่ทรงตรัสกับพระ阿难ก์ตอนหนึ่งว่า “ถูก่อน阿难ก์ ธรรมวินัยดีที่เราแสดงและบัญญัติไว้ แก่พุทธเชื้อ ธรรมและวินัยนั้น จักเป็นศาสตร์ของพุทธเชื้อหง海量โดยกาลล่วงไปแห่งเรา” พระธรรมวินัยของพระพุทธเจ้าเป็นหัวใจหลักในการสืบสานอายุพระพุทธศาสนา

การศึกษาธรรมศึกษาก็คือการศึกษาหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า เนื่องจากหลักสูตรธรรมศึกษามีบทประยุรวงศาวาส มียอดพิมพ์แล้วถึง ๑๖ ครั้ง และลักษณะการสอบได้ของสำนักเรียนเป็นอันดับต้นของกรุงเทพมหานคร โดยมีคณะกรรมการได้ปรับปรุงหลักสูตรธรรมศึกษา ฉบับสำนักเรียนวัดประยุรวงศาวาสที่ใช้เป็นคู่มือในการจัดการเรียน การสอนมหาลัยปี ให้มีเนื้อหาอ่านง่ายหัวข้อผู้สอนใจทั่วไป และเป็นประโยชน์อย่างมาก ต่องานการจัดการเรียนการสอนธรรมศึกษา

อนึ่ง การที่สำนักเรียนวัดประยุรวงศาวาส สามารถจัดพิมพ์หลักสูตรธรรมศึกษา เพื่อให้วิทยากร นักเรียน และผู้สนใจใช้เป็นคู่มือในการสอนการเรียนได้เป็นอย่างดีนี้ ก็ เพราะ ศูนย์ศึกษาฯ และความเลี่ยงลักษณะของคณะกรรมการซึ่งมีพระครูโสภณปฏิจารุกิจ, พระครูปัลลดีลวัฒน์ (สุเชษฐ์), พระครูปัลลดีอุ่น สมบุคโล เป็นต้น พ้ออุ่นทึ้งได้รับการสนับสนุนอย่างดีเยี่ยมจากคณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย โรงเรียนและสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะ นางสาวประคอง ณัดงาน ที่ได้อุทิศตนให้กับงานจัดการเรียนการสอนธรรมศึกษาอย่างเต็มกำลังมาโดยตลอด

จึงขออนุโมทนาในความเลี่ยงลักษณะของผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ขอให้ศูนย์ศึกษาของ ทุกท่านก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งใหญ่และยั่งยืนต่อพระพุทธศาสนาและสังคมไทยจน เป็นที่จดจำของอนุชนเหลโดดเด่น

(พระพรหมบันทิต)
เจ้าอาวาสวัดประยุรวงศาวาส

สารบัญ

คติธรรม

อนุเมทนา

คำประวัติ

เรียงความแก้กระทุกธรรม

เรื่องที่ควรรู้

๑๕

ตัวอย่างเรียงความแก้กระทุกธรรม

๑๗

ตัวอย่างโครงสร้าง

๒๔

พุทธศาสนาสุภาษิต เล่ม ๑

๒๕

ธรรมนิวภาค

หมวด ๒

- ธรรมมีอุปการะมาก ๒ อายุ
- ธรรมเป็นโลกบาล คือ คุ้มครองโลก ๒ อายุ
- ธรรมอันท่าให้งาม ๒ อายุ
- บุคคลหาได้ยากในโลก ๒ อายุ

๒๙

๓๐

๓๑

๓๒

หมวด ๓

- รัตนะ ๓
- คุณของรัตนะ ๓
- โภวทานของพระพุทธเจ้า ๓
- ทุจริต ๓ อายุ
- สุจริต ๓ อายุ
- ဓากุศลমูล ๓

๓๓

๓๔

๓๖

๓๗

๓๘

๓๙

- ក្នុងមុន ៣	៤១
- សំបុត្រិសប្បល្បែង ៣	៤២
- ប្បញ្ញត្តិយាកវត្ថុ ៣	៤៣

អ្នកទទួលខ្លួន

- គុណភាពទទួលខ្លួន ៤	៥៥
- ចំណាំ ៤	៥៦
- មកពី ៤	៥៧
- ប្រាការ ៤	៥៨
- ឧទិម្មត្តានទទួលខ្លួន ៤	៥៩
- ឧទិម្មបាត ៤	៥១
- គរាយការណ៍ដែលមិនមែនជាប្រព័ន្ធឌីជីថល ៤	៥២
- គិតកិច្ចការណ៍ដែលមិនមែនជាប្រព័ន្ធឌីជីថល ៤	៥៣
- គិតកិច្ចការណ៍ដែលមិនមែនជាប្រព័ន្ធឌីជីថល ៤	៥៤
- គិតកិច្ចការណ៍ដែលមិនមែនជាប្រព័ន្ធឌីជីថល ៤	៥៥
- គិតកិច្ចការណ៍ដែលមិនមែនជាប្រព័ន្ធឌីជីថល ៤	៥៦

អ្នកទទួលខ្លួន

- សំណង់ទិន្នន័យទទួលខ្លួន ៥	៥៧
- សំណង់ទិន្នន័យទទួលខ្លួន ៥	៥៨
- សំណង់ទិន្នន័យទទួលខ្លួន ៥	៥៩
- សំណង់ទិន្នន័យទទួលខ្លួន ៥	៥១
- សំណង់ទិន្នន័យទទួលខ្លួន ៥	៥២
- សំណង់ទិន្នន័យទទួលខ្លួន ៥	៥៣

អ្នកទទួលខ្លួន

- ការរវាង ៦	៦៥
- សារាលិម្មទទួលខ្លួន ៦	៦៦

ໜມວດ ດ

- ອອງທົວພົບ ດ
- ສັບປຸງຮັສຂອງຮົມ ດ

໨່າຍ

໨່າມ

ໜມວດ ດ

- ໂລກຂອງຮົມ ດ

໨່າມ

ໜມວດ ຕໍລະກຳ

ໜມວດ ດ

- ທິກຈູ້ອົມມີກົດປະປະໂຍ້ນ ດ
- ສັນປາຍືກົດປະປະໂຍ້ນ ດ
- ນິຕຣປັກູປ ດ
- ນິຕຣແທ້ ດ
- ສັງຄຫວັດດຸ ດ
- ປະຈາວສົມຂອມ ດ

໨່າຍ

໨່າມ

໨່າມ

໨່າມ

໨່າມ

໨່າມ

ໜມວດ ດ

- ມີຈາວາລົນໝາ້າ ດ
- ສມບັດີຂອງອຸປາສັກ ດ

໨່າມ

໨່າມ

ໜມວດ ລ

- ທີ່ສ ລ
- ພົບາຍມູ່ງ ລ
- ໜີ້ອຄວາຮຈຳທ້າຍບທ

໨່າມ

໨່າມ

໧່າມ

ພຸທອປະວັດ

ບທທີ່ ១ ປຸຣິມກາລ

- ຂົມພຸທວີປະແລະປະຫາງນ	១០៨'
- ອານາຈັກຕ່າງໆ	១១០
- ສັກຄົນບທ ແລະ ສາກຍົງວິສ	១១៣
- ປະຫຼຸດ	១១៧
- ປຣາພໍາ	១២៣
- ດົກສູງ	១២៥
- ເກີດຄຸປໍາ ຕ ພຶກ	១២៨

ບທທີ່ ២ ປຸ້ມໂພອືກາລ

- ປຸ້ມເທັນາ ແລະ ປຸ້ມສາກ	១៣៩
- ສັກສາກໄປປະກາສພວກຫາສາ	១៤៥
- ໂປຣດໍາງວິລ	១៤៨'
- ໂປຣດໍາເຈົ້າພິມພິລາຮ	១៥២

ບທທີ່ ៣ ມັນຍົມໂພອືກາລ

- ທຽບປໍາເພື່ອພຸທອກິຈໃນແຂວ້ນມຄອ	១៦០
- ເສົ້າຈັກຄົນບທ	១៦៥
- ໂປຣດອນາດປິນທິກເສຣ່ງ	១៦៨'

ບທທີ່ ៤ ບັດຍົມໂພອືກາລ

- ທຽບປ່າຍສັງຫຼາກ	១៧៤
- ທຽບປ່າຍປະຫຼາກ	១៧៥'
- ສັງເວົ້ານີ້ຢັດານ ແດ້ບຳປລ	១៧៧

- ဂုဏ်ပြည့်စုံမှု အ ချို့သွေး
- နီဖိုင်

ပါတီ နဲ့ ခြောက်

- ဂုဏ်ပြည့်စုံ
- ဇန်နဝါရီ နှင့် ဧပြီ
- ဇန်နဝါရီ နဲ့ ဧပြီ
- ဂုဏ်ပြည့်စုံနှင့် ဧပြီ
- ဆောင်ရွက်ခြောက်

ကာဆနပါဒီ

- ပန်းစီး

ညမာစ် ၈ ဂုဏ်ပါဒီ

- ပါဒီအောင်တော်ပို့ဆောင်ရွက်မှု
- ရွာပေါ်ပါဒီ
- ပါဒီရာကုန်ပြုဆောင်
- ရွာပေါ်ပါဒီ
- ပါဒီသိပ္ပါယ်အောင်တော်ပို့ဆောင်ရွက်မှု
- ရွာပေါ်ပါဒီ

ညမာစ် ၉ ပုဂ္ဂိုလ်ပါဒီ

- ပါဒီတာပုဂ္ဂိုလ်လိုပ်စာ
- တာပုဂ္ဂိုလ်များ
- တာပုဂ္ဂိုလ်ချုပ်

หมวดที่ ๓ ทานพิธี

- ระเบียบพิธี

๑๗๔-๑๘๕

หมวดที่ ๔ ปกินภะ

- วิธีแสดงความเคารพพระ ๑๙๑-๑๙๒
- วิธีประเคนของพระ ๑๙๓-๑๙๔
- วิธีทำหนังสืออาหารน้ำและทำใบป่าวารณาถวายจตุปัจจย ๑๙๕-๑๙๖
- วิธีอาหารนาศีล อาหารนาพระปริดร อาหารนาครรມ ๑๙๗-๑๙๘
- วิธีกราดน้ำ ๑๙๙

เบญจศิล - เบญจธรรม

- เบญจศิล ๑๖๗
- ปานาดิปภาดา เวรมณี สิกขابท ข้อที่ ๑ ๑๗๑
- อพินนาทนา เวรมณี สิกขابท ข้อที่ ๒ ๑๗๒
- กาเมสุ มิจฉาจารา เวรมณี สิกขابท ข้อที่ ๓ ๑๗๓
- มุสาวาทฯ เวรมณี สิกขابท ข้อที่ ๔ ๑๗๔
- สุราเมรย์ชุมปามาทภูฐานา เวรมณี สิกขابท ข้อที่ ๕ ๑๗๕
- เบญจกัลยาณธรรม ๑๗๖
- กัลยาณธรรม เมตตา-กรุณา สิกขابท ข้อที่ ๑ ๑๘๗
- กัลยาณธรรม สัมมาอาชีวะ สิกขابท ข้อที่ ๒ ๑๘๘
- กัลยาณธรรม กามสัญญามะ สิกขابท ข้อที่ ๓ ๑๘๙
- กัลยาณธรรม สัจจะ สิกขابท ข้อที่ ๔ ๑๙๐
- กัลยาณธรรม สติ สิกขابท ข้อที่ ๕ ๑๙๑

แนวข้อสอบบธรรมศึกษาชั้นตรี

๓๑๑

เรียนความ แก้กระซิริม

คู่กัน

เรียนความแก้กระทุกธรรม

ธรรมศึกษาตรี

เรื่องที่ควรรู้

วิชาเรียนความแก้กระทุกธรรม คือวิชาอธิบายธรรมที่นักเรียนได้เล่าเรียนมาแล้วนั้นเอง พร้อมกับหาสุภาษิตอื่นมาเข้ามาร่วม คือถ้าสุภาษิตอื่นมาบ่งบอกธรรมที่ตนอธิบายมาแล้ว เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจและเชื่อตามนั้น ดังนั้นการอธิบายกระทุกธรรมนี้ เป็นการบรรยายธรรมที่มีภาษาอื่นมาจับรองธรรมที่ตนอธิบายมาแล้ว ในขั้นนี้กำหนดให้แต่งตั้งแต่ ๑ หน้ากระดาษขึ้นไป (เว้นบรรทัด) และมีภาษาอื่นมาเข้ามือกัน

๑ ภาษา

ในที่นี้จะขอให้ข้อแนะนำแก่นักเรียนเกี่ยวกับการแต่งกระทุกไว้พอเป็นตัวอย่าง

อันดับแรก ขอให้นักเรียนห่องจำภาษาที่จะนำมาเข้ามามาให้ได้เสียก่อนพร้อมกับที่มาของภาษาต้นนี้ให้แม่นยำ (ให้นักเรียนห่องจำอย่างน้อย ๒ ภาษา) ต่อไปให้หัดอธิบายภาษาที่ท่องได้แล้วนั้นบ่อยๆ ทุกภาษาจนชำนาญ การอธิบายนั้นให้ยึดหลักดังต่อไปนี้

๑. แปลความหมายของกระทุกให้เข้าใจเสียก่อน
๒. ขยายความและวางแผนโครงเรื่องว่าจะแต่งไปในทำนองใด
๓. ดำเนินเรื่องอธิบายกระทุก
๔. สรุป ตอนขึ้นต้นและลงท้ายต้องให้สมพันธ์กัน

เมื่อเราได้โครงสร้างแล้ว ให้ทดลองหาภาษาอื่นมาอธิบายทำนองเดียวกัน โดยอธิบายเข้ามามากทางภาษาที่ตนเตรียมไว้และห้องเข้ามอกัน

ให้ได้สนใจด้วย เมื่อทำได้เช่นนี้ ก็ถือว่าเป็นอันให้ได้แล้วในการแต่ง
กระทุ้น การแต่งกระทุนถือว่าสำคัญมาก

นักเรียนควรฝึกเขียนปoyer ๆ เพื่อความชำนาญ

การท่องภาษาไทยที่จะเอาไว้เขียนนั้น ให้เลือกหัวภาษาไทยที่ง่ายสำหรับ
ที่เราจะอธิบาย ๒ - ๓ ภาษาไทย พร้อมที่มาและฝึกหัดอธิบายตามที่ได้
แนะนำไว้แล้วเมื่อเขียนนามสوب เราจะได้ไม่ต้องกังวลอะไรอีก เพราะ
ภาษาไทยที่จะใช้เขียนเรื่องอธิบายได้หมดแล้ว เพียงแต่อธิบายกระทุ้น
ที่ทางสนามสอบออกให้เท่านั้น โดยตึงเข้ามามากภาษาไทยที่คนจะเขียน
และต่อจากนั้นก็อธิบายไปตามลำดับ ที่เราได้เตรียมไว้แล้วไปจนจบ
ตามข้อแนะนำที่ได้กล่าวมานี้ จะทำให้นักเรียนสบายใจขึ้นมาก
ไม่จำเป็นต้องไปนั่งคิดหาคำอธิบายให้เสียเวลา many ในสนามสอบ

การแต่งกระทุนที่ทางสนามหลวง (สนามสอบส่วนกลาง) ได้ตั้ง^๔
ระเบียบการตรวจไว้ ๗ ลักษณะด้วยกัน นักเรียนจะต้องแต่งให้ถูก
ต้องตามลักษณะนี้ คือ

๑. แต่งได้ตามกำหนด (๒ หน้ากระดาษเว็บบรรทัดขึ้นไป)
๒. อ้างภาษาไทยได้ตามกฎและบอกที่มาได้ถูกต้อง (๑ สุภาษิต)
๓. เขียนกระทุนได้ดี
๔. อธิบายความตามกระทุนที่ตั้งไว้
๕. ใช้สำนวนการเขียนไฟเราะ
๖. ใช้ตัวสะกดการรัชน์ถูกต้องตามหลักภาษาไทย
๗. สะอาด ไม่เปรอะเปื้อน

ดังที่ได้อธิบายและให้ข้อคิดمانนี้ หวังว่าคงจะทำให้นักเรียนเข้าใจ
เกี่ยวกับการแต่งกระทุนได้ตามหลักการ

ตัวอย่าง

วิชาเรียนความแก้กระぐั้นธรรม

ประโยชน์ธรรมศึกษาชั้นตรี

กมมุนา วตุตตี โลโก.

สัตว์โลกย้อมเป็นไปตามธรรม.

ณ บัดนี้ จักได้บรรยายขยายความกระทุกธรรมพุทธศาสนา
สุภาษิตที่ลิขิตไว้ ณ เปื้องตันพอเป็นแนวทางแห่งการศึกษาและสัมมา^{ปฏิบัติ}สืบต่อไป

ธรรมดากองมนุษย์คนเราที่เกิดมาในโลกนี้ ล้วนมีกรรมเป็นของตันเอง เพราะถือว่าคนเราเกิดมาพร้อมกับกรรมเก่าหรือกรรมแต่ปางก่อน บางคนเกิดมาแล้วมีมีศรีสุข บางคนเกิดมาแล้วทุกข์ยากไร้ บางคนเกิดมาภักด้ายแต่เด็ก บางคนเกิดมาภักดายตอนเป็นหนุ่มสาว บางคนเกิดมาแล้วตายตอนแก่ หรือบางคนเกิดมาแล้วถูกกรรมตัดรอบเรียกว่าตายก่อนวัยอันควร เหล่านี้ล้วนเป็นเพาะกรรมหนนุนส่ง จึงเป็นสิ่งที่ไม่แปลกกว่าทุกวันนี้ ทำไม่บ้านเมืองเราถึงมีความเปลี่ยนแปลง ผู้คนมีความแตกต่างกันต่างๆ นานา อย่างเช่น บางคนเกิดมาบนกองเงินกองทอง จะกินจะใช้เท่าไรไม่มีหมด บางคนจะกินจะใช้ยังไม่มี นั้นเป็นเพาะผลแห่งกรรมที่ทำไว้

มองในปัจจุบันกรรมแล้วก็สามารถตอบได้ว่า คนทำดีย้อมได้ดี คนทำชั่วย้อมได้ชั่ว เพราะกรรมเหมือนติดปีก บางครั้งบางทีไม่ต้องรอ

ให้ถึงชาตินหน้าหรือชาติไหน ๆ กกรรมที่ทำไว้ให้ผลในปัจจุบัน ดังที่เห็นได้จากสถานการณ์ปัจจุบันนี้ ใจผู้ร้ายทั้งหลายก่อกรรมทำความชั่ว ก็ไม่สามารถหลีกหนีกรรมชั่วได้ บางรายก็ถูกจับตาย บางรายก็ถูกจับไปติดคุก เมื่อเรารู้ว่ากรรมมีผลอย่างนี้แล้วก็ควรที่จะเพ่งสังวรระวังจิต ของตนไม่ให้บาปเกิดขึ้นหรือความชั่วมาทำร้ายตนเอง ต้องคิดแต่สิ่งดี ทำแต่สิ่งดี มุ่งพัฒนาฝึกจิตของตนให้เป็นคนดีมีศีลธรรมประจำใจ อันจะนำความสุขมาสู่ตนได้ สมดังพุทธศาสนาสุภาษิตที่มาในบุททกนิยาย ธรรมบทว่า

จิตดี ทนดี สุขว่าห.
จิตที่ฝึกดีแล้ว นำสุขมาให.

ธรรมชาติของมนุษย์เรา มีจิตเป็นนาย มีกายเป็นบ่าว จะคิด จะพูด จะทำอะไร จิตเป็นผู้สั่งภายในผู้ทำการ ถ้ามีจิตคิดร้ายการ พูดหรือการกระทำก็ยอมออกมากไม่ได้ ถ้าจิตคิดดีการพูดและการกระทำ ยอมออกมากได้ ดังนั้น การฝึกจิตของตนนั้นเป็นสิ่งที่ดี ฝึกจิตให้คิดดี พูดดี ทำดี มีความประณานาดีต่อกันอีนแผลเมตตาธรรมให้ความรัก ความสงสารแก่สรรพสัตว์ในสากลโลกนี้ แม้จะกราโครก็ควรระวังบ จิตใจไม่ให้โกรธ สร้างความอดทนให้กับตนเอง ไม่จองเวรา祚มาต มาด้วยคนอื่น เป็นคนมีจิตใจที่ชอบอ้อมอารี พูดໄพเราะเสนาะจิต ลงเคราะห์คนอื่นด้วยจิตเมตตาธรรม เกอาจนานะความร้ายด้วยความดี เมื่อปฏิบัติได้ดังนี้แล้ว จึงได้ซื่อวามมีจิตที่ฝึกดีแล้ว ดำเนินชีวิตด้วย สันติวิธีให้ปัญญาพิจารณาแก่ไปปัญหาต่าง ๆ รู้จักปล่อยวางต่อสิ่งต่าง ๆ ที่มากระทบ เพาะะสิ่งเหล่านั้นอาจเป็นสิ่งที่ถูกใจบ้างไม่ถูกใจบ้าง ไม่ควร ยินดีและยินดีร้ายตามกระแสนั้น ๆ เช่นภาวะเหตุการณ์บ้านเมืองทุกวันนี้มีปัญหาวุ่นวายมากมาย ถ้าเราไม่ฝึกจิตของเราให้ดีแล้ว

เราอาจเป็นผู้ที่ติดต่ำหรือกระทำกรรมอันไม่เป็นไปตามครรรม เมื่อเป็นเช่นนี้ ความทุกข์เดือดร้อนย่อมติดตามตัวเรา จะหาความสุขไม่ได้ผลแห่งความสุขที่เกิดจากการฝึกจิตเป็นความสุขทั้งชาตินี้และชาติหน้า

สรุปความว่า ผลย่อมเกิดมาจากการเหตุ ดังคำว่าลีที่ว่า ผลของงานอยู่ที่การกระทำ ผลของกรรมอยู่ที่ตัวบุคคล คนเราจะดีหรือจะชั่วขึ้นอยู่กับผลของการกระทำทั้งนั้น ทุกคนที่เกิดมาบนโลกนี้คล้ายคลึงกัน แต่แตกต่างกันที่ความประพฤติปฏิบูรณ์หรือที่เรียกว่าสามัญสำนึก ดังนั้นบุคคลใดต้องการที่จะมีความสุข ก็ต้องพัฒนาปรับปรุงจิตของตนให้เป็นคนดีมีธรรมะ ยกระดับจิตให้สูงให้ห่างไกลจากความชั่วร้าย มุ่งพัฒนาฝึกฝนอบรมจิตใจของตนให้สม่ำเสมอ ให้คิดแต่สิ่งดี ทำแต่สิ่งดี แล้วความดีจะเกิดขึ้นกับบุคคลนั้น อันเป็นเหตุเป็นผลแห่งกรรม กงเกวียน เพราะความดีที่เกิดจากการฝึกอบรมจิตใจนั้นเอง สมดังพุทธศาสนาสุภาษิตที่ยกขึ้นเป็นนิกายเปปท ณ เบื้องต้นว่า

กมมุนา วตุตตี โลโก.

สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม.

มีเนื้อความดังได้บรรยายมาด้วยประการฉะนี้ฯ

เวียงความแก้กรา: ทุชชุม

ธรรมศึกษารัตน์

ธ. ๗ ไถเก ๑๖๗๓

ศิลป์เป็นเยี่ยมในโถ

๘ บัดนี้ จักได้บวรมายาจากความกระทุขของศรัณณญาณิกาที่อิจิไว ๙ เป็นหันพอยเป็น
แนวทางแห่งการศึกษาและสัมภูติสัมปันธ์ไป

ธรรมตามนุบัติที่มีความรู้สึก รอก โถ ไถเก หลง หรือความรู้สึกไม่ชอบ หรือ
เกลียด แต่จะต่างกันที่ว่าเราเท่านั้นคนจะสามารถบังคับใจได้ยากกว่าการกระทำการที่เราต้องการให้เกิดขึ้น แต่เป็นพุทธคัมภีร์ในทางเดินทางของการศึกษาที่ต้องการให้เกิดขึ้น แต่เป็นพุทธคัมภีร์ในทางเดินทาง
คนให้อยู่ในกฎ ระเบียบ และเป็นปัจจัยต่อสังคม ร่างกายควรการที่เราปัจจิบันเดินทางอาจจะสูญเสีย
ความรู้สึกทางเรื่อง แสงการปัจจิบันเดินทางนั้น อาจไม่ได้รู้สึกถูกต้อง ตั้งนั่นเพื่อให้ทุกคนได้รู้สึกซึ้งในดุ
สั่นใจนัก อย่างที่หนึ่ง อย่างที่หนึ่ง สำหรับกฎหรือข้อบังคับไว นั่นคือ ศิลป์ ร่างกายและอนุญาต
ทางธรรม ถ้าเปรียบกับภารกิจ กิจิ ภูมายาที่ทุกคนรู้จักกันนั้นเอง เเต่จะต่างกันที่มองที่สุดยอดบูรณ์แบบที่เรามี
ได้รับจากการทำความดี หรือร้าย ถ้าเป็นกฎหมายที่มีค่าหักดึงดูดมาก หากทำสิ่งใดๆ ก็ตาม แต่ถ้าในทาง
ศึกษา ไม่มีการกำหนดการลงโทษ หากแต่คุณ: ทำสิ่งใดๆ ให้รับผลกระทบที่ทนทานไว ไม่มีใครสามารถกำหนดให้ร้าย
กับกิจกรรมนี้ จะได้สูตรร้อยไว เนื่องจากศรัณณญาณเป็นศรัณณาก่อนที่จะเป็นความดี แต่ถ้าเป็นสิ่งใดๆ ก็ตามที่สูตร
เป็นบุญชุม เราอาจจะได้รับแต่สิ่งที่ดี เพราะเป็นบุญศิลป์ เป็นกฎข้อห้าม ศิลป์ ห้ามมิใช้สิ่งใดๆ ก็ตามที่กระทบ
ห้ามประพฤติในทาง ห้ามพูดเท็จ แสงห้ามส่อแฝงมีนิมมา ศิลป์จึงเป็นเยี่ยมในโถกเพวะ: ห้ามเบญจศิลป์
เบญจธรรมมีเหตุผลในตัวของมนุษย์ สูตรสำนักปะ: พุทธคัมภีร์เป็นศรัณณญาณ บุญชุม จึงเป็นสูตรที่เจริญ
กัญญา ภาฯ ๑. ๑: บริษัท สมกงพุทธศรัณณญาณนิพัฒน์ในกฎหมาย ธรรมบทกว่า

ธ. ๗ รุก เนยุย เมธาวี

ป่าวะญูพังรากษาศิลป์

ຫວຸນຫາທີ່ອຸ່ມຫຼຸມຢືນມັກຈະກະກຳໃນສິ່ງທີ່ຕົນແອງຮູ້ສຶກຍາກກວະກຳ ແຕ່ຄ້າສຸກ໌ມີສົດ ທົ່ວໂລ ມິຈິຕ່ານີ້ກຳ
ກຳຈະຄົດກ່ອນກຳ ແຜ່ກົກ໌ກຳແຕ່ສິ່ງທີ່ດີ ເປັນປະໄວງນີ້ທີ່ອຸ່ມຫຼຸມ ໄນຜ່ານຈະກວານເຄີດກວ່ອນໃຫ້ໂຄງ ກາວຮັບຍາດີ່ໄມ້ໃຈ
ເວັງຍາກ ເພວະກາວຮັບຍາດີ່ໄມ້ໃຈກວະກຳກີ່ໄນ້ດີ ຖາກແຕ່ກວະກຳແລ້ວເປັນການສັ່ງສະບຸນ ແລະກຳຫຼາກກະບົນຈົດໃຈ
ຂອງການຮັງອື່ດ້ວຍ ດັກຫາກເວັງຍາດີ່ ອີ່ຢາງເຄຸງກວດ ເວົ້າຈະເປັນສຸກ໌ມີປາກນີ້ ມີແຕ່ກົນກີ່ໂຄງ ຊົ່ງໃນກາງ
ກຳລັບກົນຫາກເວັງຍາດີ່ແຕ່ກວາມຮັ້ງ ກົກ໌ກຳໃຫ້ໄວ້ກຳຈົດໃຈຂອງການອົງເລວຄູ່ ມີແຕ່ກົນເກລືອກຮັ້ງ ໄນຢາກຄູນ
ກົນນັ້ນສຸກ໌ມີປາກນົກໆກຳເປັນຜົນຈົງຮັບຍາດີ່ໄດ້ກັບ ຖາກແຕ່ດັກເວັງຍາດີ່ເປັນຄົນກີ່ມີສົດປົ້ນຄຸນກີ່ ມິຈິຕ່າໃຈກ່ຽວ
ໄມ້ໄຟຕໍ່ ຈຶ່ງກວ່າກຳຮັບຍາດີ່ ຂໍໃຫ້ກຽນ ເພວະກາວຮັບຍາດີ່ ທົ່ວໂລກ່ສົມາຊີ ໄນໃຈເຮືອງຍາດັກເວົາ
ຮອງຮັງມອົບປົກປົກ ກົກ໌ກຳຮັບຍາດີ່ໄດ້ຈົດໃຈໃຈນິບວິສຸກ໌ ສອງໃສ ໄນຄົດເຮືອຮັ້ງຮ່າຍ ທາດີໃຈໄໝ
ຮັບຍາດີ່ກຳປົກປົກແລ້ວມີຄົນນີ້ກຳເຂົ້າມາສົມປົກປົກຈົງກວ່າງໜ້າ ແຕ່ກົນຈະໄປປົກວ້າອົບໃຫ້ຄົດນີ້ປົກມີແຜ່ອນ
ອນຍາມຸນ ກີ່ມີຢູ່ກ່ຽວໄປ ເວັງຫຼາກຈົດກວະຮັບຍາດີ່ອຸປະກອດເຄື່ອງກວດ ອົບກົນນຸ່ມຢູ່ປະວິງຈົດຈະພັກງາວກຳ

ຜູ້ປົກງາມກ່າວດີ່ເປັນເບິ່ງທີ່ດູດໃນໂຄງ ແຜ່ສຸກ໌ຮັບຍາດີ່ຈຶ່ງເປັນສຸກ໌ມີສົດປົ້ນຄຸນຫານຸ່ອຈາດ
ເພວະນຸ່ມຢູ່ເວັງມີກວາມຫຼຸດ ຮັກ ໄດ້ ໄກສ ໄກສ ກອງ ຈຶ່ງກວ່າກຳຮັບຍາດີ່ໃຈຂອງການເອງ ເພື່ອໄປໃກ້ທີ່ເປັນນີ້ຢ່
ກຳແລກຂອງການເອົາການ ແລະກະກຳໄວ້ໃກ້ໃຫ້ອະບົດ ຕີ່ຈີ່ຈຶ່ງເປັນຮຽນກີ່ເປັນຫຼຸດ ແລະ ສົດ ດັ່ງເນັ້ນ
ອວິຍັງຈຳ 4 ຊົ່ງເປັນທີ່ກຳກົດກວາມຈົງຈັນປະເລືອສູ່ ສູນສັກພຸກສາສັນສູງຍົດທີ່ຍັກກັນເປັນ ນິກເປົປັກ ດ ເບື່ອງຕຳ

ສົດ ໄອເກ ອນຫຼຸດຕັ້ງ

ສົດເປັນເບິ່ງຝີ້ໂຟໂຄ

ມີນີ້ຄວາມຄົງກຳປົກງາມປະກາງນີ້.

ຕົວຢ່າງໂຄຮສ້າງ
ກາຮເຮັດວຽກຄວາມແກ້ກະຮູ້ຮຽນ
ຮຽນຄຶກສາທິຣ

ກມມຸນາ ວຸດຸດ ຕື່ ໂລໂກ.

ສັດວິໄລຍ່ອມເປັນໄປຕາມກຽມ.

ມ.ມ.ລ.ຕ/ນແດວ. ປູ.ສູ. ແກຊ/ແກຊ.

ນ ບັດນີ້ ຈັກໄດ້ບໍறາຍາຍຂໍາຍາຍຄວາມກະຮູ້ຮຽນພຸທອຄາສນສຸກາມີຕ
ທີ່ລືຂີຫໄວ້ ນ ເບື້ອງດັນພອເປັນແນວທາງແທ່ກາຮຄຶກສາແລະສົມມາປວິບດີ
ສືບຕ່ອໄປ

ອໝາຍາດາຂອງມຸນໜ່ຍ.....

(๑๐ ປຣທັດຈິນ).....

ສມດັ່ງພຸທອຄາສນສຸກາມີຕທີ່ມາໃນໆ ພຸທກນິກາຍ ອໝາຍາດຫວ່າ

ຈົດຕິ ທນຸຕິ ສຸຂາວທີ.
ຈົດທີ່ຝັກຕີແລ້ວ ນໍາສຸມມາໃຫ້.

ອໝາຍາດາຕີຂອງມຸນໜ່ຍ.....

(๑๐ ປຣທັດຈິນ).....

สรุปความว่า
..... (๔ - ๘ บรรทัด)
..... สมดังพุทธศาสนาสุภาษิตที่ยกขึ้น
เป็นนิกขेपบท ณ เบื้องต้นว่า

กมมุนา วตุตตี โลโก.
สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม.

มีเนื้อความดังได้บรรยายมาด้วยประการฉะนี้ฯ

ພູກຄາສະສຸກາເມີຕ ເລີມ ១

ທານວຣຄ ຄື່ອ ມມວດທານ

ອຄຄສູສ ທາຕາ ລກເຕ ປຸນດຸກ.
ຜູ້ເທິ່ງທີເລີສ ຢ່ອມໄດ້ສິ່ງທີເລີສອີກ.
ອັງຄຸດຕຽນນິກາຍ ບໍ່ມູຈກນິບາດ

ທທ ມິຕຸຕານີ ດນຸຄົດ.
ຜູ້ໃໝ່ ຢ່ອມຜູ້ກ່າມຕົກໄດ້ໄດ້.
ສັງຍຸດຕຽນນິກາຍ ສຄາດວຣຄ

ທທມາໄນ ປີໂຍ ໄທດີ.
ຜູ້ໃໝ່ ຢ່ອມເປັນທີຮັກ.
ອັງຄຸດຕຽນນິກາຍ ບໍ່ມູຈກນິບາດ

ວິເຈຍຍ ທານ ສຸຄຕປຸປສຕຸດ.
ກາຮເລືອກໃໝ່ ອັນພະສຸຄຕທຽງ
ສຣາເສຣີຜູ.
ສັງຍຸດຕຽນນິກາຍ ສຄາດວຣຄ

ມນາປາທາຍີ ລກເຕ ມນາປີ.
ຜູ້ເທິ່ງໜອບໃຈ ຢ່ອມໄດ້ສິ່ງໜອບໃຈ.
ອັງຄຸດຕຽນນິກາຍ ບໍ່ມູຈກນິບາດ

ສືລວຣຄ ຄື່ອ ມມວດສີລ

ສືລ ໂລເກ ອນຸຕຸຕົກ.
ສີລເປັນເຢີມໄນໄລກ.
ຊູ້ທກນິກາຍ ຊາດກ ເອກນິບາດ
ສືລ ຮກເຂຍຍ ເມນາວີ.
ປຣາຈົ່ງພຶ້ງຮັກພາສີລ.
ຊູ້ທກນິກາຍ ອິດິວຸດຕະກ

ສູ່ ຍາວ ທຣາ ສືລ.
ສີລນຳສຸຂາມໄຫ້ຕາບເທ່າໜາ.
ຊູ້ທກນິກາຍ ດຣວມບາທ

ສໍວາເສນ ສືລ ເວທິຕພິ
ສີລພຶ້ງໜູໄດ້ ເພຣະອູ່ງ່ວ່ມກັນ.
ນ້ຍ້ອງພຣະໝືນາສພ
ຊູ້ທກນິກາຍ ອຸທານ

สติวรรค คือ หมวดสติ

สติมา สุขเมธติ.

คนมีสติ ย่อมได้รับความสุข.

สังยุตตนิกาย ศาสนาธรรม

สติมติ สุเว เสยโย

คนมีสติ เป็นผู้ประเสริฐทุกวัน.

สังยุตตนิกาย ศาสนาธรรม

สติ ไลกสุมิ ชาคริ

สติเป็นธรรมเครื่องดื่นอยู่ใน
โลก.

สังยุตตนิกาย ศาสนาธรรม

สติมติ สาห ภทุ

คนมีสติ มีความเจริญทุกเมื่อ.

สังยุตตนิกาย ศาสนาธรรม

ปาปวรรค คือ หมวดปาป

ปาปาน อกรณ สรุข.

การไม่ทำบ้าป นำสุขมาให้.

ชุททกนิกาย ธรรมบท

ปาปานิ ปริวชชเย.

พึงละเว้นบ้าปทั้งหลาย.

ชุททกนิกาย ธรรมบท

ปาเป น رمตี สรุจ.

คนสะอาดไม่ยินดีในความชั่ว.

วินัย มหาธรรม

สกมมุนา หฤญาติ ปาปเอมโม.

คนมีสันดานชั่ว ย่อมลำบาก

เพรากรรมของตน.

ชุททกนิกาย เกรวะมิตร

นดุติ ปาป อกุพพโต.

ปาปไม่มีแก่ผู้ไม่ทำ.

ชุททกนิกาย ธรรมบท

ປຸ່ມວຽກຄ ຄື່ອ ມາດບຸນ

ປຸ່ມວິ ໂຈເຣທີ ທູ້ທ່ານ.

ບຸນອັນໄຈນຳໄປໄມ້ໄດ້.

ສັງຍຸດຕະນິກາຍ ສຄາດວຽກ

ສູງ ປຸ່ມວິສສ ອຸຈຸຈໂຍ.

ຄວາມສັ່ນສົ່ນເປັນບຸນ ນຳສຸຂມາໄທ.

ຊັບທກນິກາຍ ດຣມບຖ

ປຸ່ມວິ ປຣໂລກສົມ ປົດກົງສາ ໂທນຸດ ປາເນີນ.

ບຸນເປັນທີ່ເປັນສົ່ງສົ່ງໃນໂລກໜ້າ.

ສັງຍຸດຕະນິກາຍ ສຄາດວຽກ

ປຸ່ມວິ ສູ່ ຊົວິຕສົງຂຍມຸນີ.

ບຸນນຳສຸຂມາໄທ ໃນເວລາລື້ນຊົວິຕ

ຊັບທກນິກາຍ ດຣມບຖ

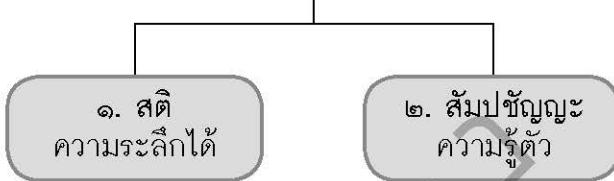
สมมติการ

คําอุปนิสัย

หมวด ๒

ธรรมมีอุปการะมาก ๒ อย่าง

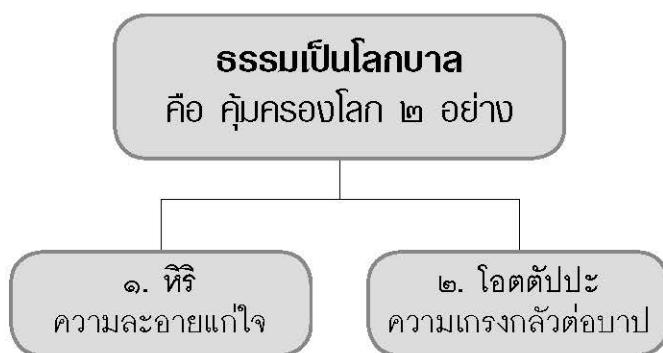

๑. สติ ความระลึกได้ คือ ระลึกชอบ มีสติควบคุมเหตุการณ์ต่างๆ ได้เสมอ ไม่ประมาท ไม่พลั้งพลอในทุกขณะ ไม่ลืมตัวในการงานที่ทำ คำที่พูด สิ่งที่คิด

๒. สัมปชัญญะ ความรู้ตัว คือ มีปัญญาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้ารู้ถึงสิ่งที่เป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์ สติกับสัมปชัญญะ เป็นของคู่กัน คือ เมื่อระลึกได้ (มีสติ) ในสิ่งที่ทำ ย่อมมีความรู้ตัว (สัมปชัญญะ) ในสิ่งที่ทำ จึงเป็นของคู่กันอย่างนี้

ธรรม ๒ อย่างนี้ มีอุปการะมาก มีส่วนเกือบกุลต่อการงานที่ทำ หรือต่อการทำความดีทุกอย่าง ผู้มีธรรม ๒ อย่างนี้ ย่อมเป็นคนรอบคอบไม่ประมาทในเชิง จึงเป็นธรรมที่ควรยึดปฏิบัติ

สติ ระลึกได้ ในเรื่องที่คิด ในกิจที่ทำ ในคำที่พูด
สัมปชัญญะ รู้ตัวว่า กำลังคิด กำลังทำ กำลังพูด

๑. หริ ความละอายใจ หมายถึง การละอายใจต่อปาป ความผิด ทุจริต ความไม่เหมาะสมไม่ควรต่างๆ ที่ตนจะทำลงไป ก็เกิดความละอายเสียก่อนจึงไม่ทำสิ่งนั้น

๒. โtotตปปะ ความเกรงกลัวต่อปาป หมายถึง กลัวต่อความผิด กลัวต่อผลของความชั่ว หรือผลของกรรมชั่วที่ตนกระทำ เมื่อเกรงกลัวก็ไม่กระทำ เช่น กลัวถูกตีเตียน กลัวถูกจองจำ กลัวถูกลงโทษ กลัวตกนรก เป็นต้น

เมื่อสังคมโลกได้มีธรรม ๒ อย่างนี้อยู่ภายใต้ในจิตใจอย่างนี้แล้ว จะเกิดความละอายใจและเกรงกลัวต่อปาป ความผิด ก็ไม่กระทำ เมื่อไม่ทำ ก็ทำให้สังคมโลกนั้นอยู่โดยความสุข จึงเข่าว่า ธรรมเป็นโลกบาล คุ้มครองโลกได้ เรียกอีกอย่างว่า เทวธรรม ธรรมที่ทำให้ผู้ปฏิบัติเป็นเทวดา

ข้อแตกต่าง คนที่มีหริ มีโนธรรมสูงกว่าคนที่มีโtotตปปะ เพราะความละอายต่อปาป เกิดจากภายในใจยังเป็นนิสัย ส่วนความเกรงกลัวต่อปาป เกิดจากการเกรงกลัวต่อโทษ หรือผู้อื่นซึ่งเกิดจากสิ่งภายนอก

ธรรมอันทำให้งาม ๒ ออย่าง

๑. ขันติ
ความอดทน

๒. ஸร්ජා
ความเสี่ยม

๑. ขันติ ความอดทน คือ อาการที่ไม่หัวนี้ให้วั้งทางกาย ทางวจາ และใจ เมื่อกระทำกระทั้งกับเรื่องรุณแรงจากภายนอก มี ๓ ออย่าง คือ

- อดทนต่อปราชญาภรณ์ธรรมชาติ เช่น ทนร้อน ทนหนาว ทนทิวกระทาย ทนต่อกลิ่นทุกข์ยาก ทนลำบาก เรียกว่า ทนตราตรึง
- อดทนต่อความเจ็บป่วยทางร่างกาย เช่น ทนต่อกุญแจเวทนาทางกาย ความเหนื่อยยาก เรียกว่า ทนลำบาก
- อดทนต่อกิเลส ที่จะเข้ามาครอบจำกัดใจ ทำให้ประพฤติผิดศีลธรรม อดทนต่อความเจ็บใจ เมื่อประสบภัยถูกด่าว่าลวง เกินดูหมิ่นเหยียดหยาม เรียกว่า ทนเจ็บใจ หรือ อธิวานขันติ

๒. สร්ජා ความสงบเสี่ยมไว้ด้วยความอดทน ไม่แสดงออกมาให้เห็นทางสีหน้าหรือแวดล้อม หนาวย้อนก็ไม่แสดงว่ากลัว เหนี่ยงกายก็ไม่ย่อท้อ เจ็บปวดก็ไม่กระวนกระวาย เหล่านี้เรียกว่า สร්ජා เมื่อเป็นตั้งนี้ ย่อมทำให้เป็นคนมีกิริยาอาการทั้งดงาม ความงามนั้นมี

ก. งานเสื้อผ้าภารณ์	ข. งานรูปร่างหน้าตา
ค. งานกิริยามารยาท	ง. งานคุณธรรม ข้อนี้สำคัญที่สุด

บุคคลหาได้ยากในโลก ๒ อย่าง

๑. บุพพารี

บุคคลผู้ทำอุปการะก่อน

๒. กตัญญูกตเวที

บุคคลผู้รู้อุปการะที่ท่าน
ทำแล้วตอบแทน

๑. บุพพารี ผู้ทำอุปการะก่อน หมายถึง คนที่ทำประโยชน์
เกือกุลแก่ผู้ที่ควรได้รับความเกือกุลก่อน เช่น บิดา มารดา ทำ
อุปการะแก่บุตร ชิตา ครูอาจารย์ทำอุปการะต่อศิษย์ พระเจ้าแผ่นดิน
ทำอุปการะ คือ ปักครองประชาชนด้วยความเป็นครรภ์ บุคคลเหล่านี้
ทำด้วยความเต็มใจ บริสุทธิ์ใจ และจริงใจ

๒. กตัญญูกตเวที ผู้รู้หรือระลึกถึงอุปการะที่คนอื่น (บุพพารี)
กระทำแก่ตนแล้ว กระทำการตอบแทนบุคคลเหล่านั้น เช่น บุตร ชิตา
ระลึกถึงคุณบิดามารดา ทำการตอบแทนมีการเลี้ยงดูเมื่อก่อนๆ ฯ ศิษย์
เชื่อฟังบัน្តือครู-อาจารย์ เป็นต้น

บุคคล ๒ ประเภทนี้หาได้ยากในสังคมปัจจุบัน เพราะผู้ทำ
ประโยชน์แก่บุคคลอื่นได้โดยไม่หวังผลประโยชน์ด้วยความจริงใจ
บริสุทธิ์ใจนั้นมีมาก และผู้ที่จะรู้อุปการะหรือระลึกถึงคุณนั้นแล้ว
ทำการตอบแทนคุณท่านโดยการแสดงออกถ้อยคำหากเต็มทัน จึงได้ชื่อว่า
หาได้ยากในโลก

“ความกตัญญูกตเวที เป็นเครื่องหมายของคนดี”

ແບບທົດສອບກ້າຍບຖ

ຄໍາສົ່ງ ຈົງເລືອກເບີຍນຄໍາທອບຖ່າງທ້ອງລົງໃນຫ່ອງວ່າງ

๑. ອຣມມີຄຸກພາກຮະມາກ ໝາຍດຶງອຣມໜັດໄ ?

๒. ຂໍ້ອຳຄືອຄວາມໝາຍຂອງໂຄດຕັປປະ ?

๓. ດວາມຮູ້ຕົວໃນໝະກຳສັງທຳ ພູດ ຄິດ ເປັນລັກໝະນະຂອງອະໄໄລ ?

๔. ຊັນດີເປັນອຣມຄຸກັບໂສຮຈະ ມີຄວາມໝາຍຕຽກກັບໜັດໄ ?

๕. ຜູ້ທີ່ຂໍ້ວ່າມີທີ່ ຄືອໜັດໄ ?

๖. ບຸພພກາຮີ ໝາຍດຶງບຸຄຄລໜັດໄ ?

ເລີຍ

๑. ສຕີ ສັນປັບຜູ້ງູນະ ๒. ດວາມເງຽນກລວຕ່ອບາປັບ ๓. ສັນປັບຜູ້ງູນະ

๔. ອົດທນດ່ອຄວາມເຈັບໃຈ ๕. ໄມ່ທ່າຄວາມໜັງພົວະລະຄາຍແກ້ໄຈ

๖. ຜູ້ທີ່ມີບຸງຄຸນດ່ອເຮາ

ເປົ້າໃຈຣຣມະຂອງພຣະພຸກຄເຈົ້າວຍ່າງດຸກຕ້ອງແລະດ່ວງແກ້

ເຮືອນຮູ້ຮຣມ ຂອງ ພຣະພຸກຄເຈົ້າ

ຈົບປອຮອມຕຶກຊາ

ຫັນ ຕຣີ

ດູ່ມື້ອົດປອຮອມຕຶກຊາຈົບປ່ຽບປ່ອງເກມໜ້າສູງອອນ
ສໍານາມໜ່າຍັງແຜນກາອຮອມ ເລີ່ມນີ້ມີເນື້ອຫາອ່ານເງິ່ນ
ສອບດັບລ້ອງກຳບໍສານກາຮອນໄຟ່ໂປ່ຈຸບັນ ທ່ວຍໃໝ່ຜູ້ເຮືອຍໃຈເຂົ້າຄົງ
ໜ້າກາອຮອມໄດ້ຈ່າຍຍິ່ງໜີ່ນ ເໝາະສໍາຫຼົບພອະສົງໝົງ ດູ່ ຖໍາເຮືອຍໃຈ
ໜ້າຕຶກຊາ ແລະ ບຸດຄລທົ່ວໄປກີ່ສົງໄຈຕຶກຊາອົດປອຮອມໄດ້ເຮືອຍໃຈໜ້າໜ້າ
ພຸກາອົດປອຮອມດຳສອນຂອງອອງຄົ່ສ່ມເຕີ້ຈພະສັນມາສັນພຸກາອເຈົ້າ ສິ່ງ
ລ້ວນເປັນໜ້າໜ້າຄວາມຈີ່ງຂອງຮົວໃຈທີ່ຫາວພຸກາອໄດ້ຍອມຮັບນັບຄື່ອ
ແລະ ປົງປົງຕື່ມີສັບຕ່ວັກໍານາຈາກເຖິງປ່ຈຸບັນ

ISBN 978-616-527-409-8

9 78616 274098

99:

ນາວດ

ນສນ:

ຝລິຕິໂດຍ ສໍາບັກພິນພໍເລີນໄອເອສ

213/3 ຂອຍພົມບານກາ 1 (ສາກປະເປົງຮູ້ 34 ໃຢກ 6) ແຂວງບານໂພງພາງ ເຂດຍານເນວາ ກຽງເກພຍ 10120

ໂທຮັດເພິ່ງ 0-2294-8777 (ຄາຍອັຕໂນບັນດີ) ໂກສາດ 0-2294-8787 www.MISbook.com

www.MISbook.com